

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

FIL

FILOZOFIJA

Ispitna knjižica 1

FIL IK-1 D-S039

FIL.39.HR.R.K1.16

35236

12

Filozofija

Prazna stranica

FIL IK-1 D-S039

99

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

Zadatci su u dvjema ispitnim knjižicama. Redoslijed rješavanja birajte sami.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke.

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Ako pogriješite u pisanju, pogreške stavite u zagrade, precrtajte ih i stavite skraćeni potpis.

Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.
Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 16 stranica, od toga 4 prazne.

Ako ste pogriješili u pisanju odgovora, ispravite ovako:

a) zadatak zatvorenoga tipa

Ispravno

Ispravak pogrešnog unosa

Prepisan točan odgovor

Skraćeni potpis

Neispravno

b) zadatak otvorenoga tipa

Precrtan netočan odgovor u zagradama

Točan odgovor

Skraćeni potpis

Filozofija

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

<p>1. Koja se od navedenih filozofijskih škola naziva sokratskom?</p> <p>A. epikurejska B. pitagorejska C. kinička D. stoička</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>2. Na koji se pojam u Plotinovoj filozofiji odnosi pojam „Jedno“?</p> <p>A. na prvotno B. na dušu C. na biće D. na um</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>3. Koji je hrvatski filozof pojmom emanacije objasnio postanak mnoštva pojava u svijetu?</p> <p>A. Frane Petrić B. Herman Dalmatin C. Matija Vlačić Ilirik D. Ruđer Josip Bošković</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>4. Koji od navedenih dokaza Božjega postojanja nije zastupao Toma Akvinski?</p> <p>A. dokaz prvoga uzroka B. dokaz prvoga pokretača C. ontologijski dokaz D. teleologijski dokaz</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>

FIL IK-1 D-S039

01

Filozofija

<p>5. Koji pojmovni par čini temelj filozofije Giordana Bruna?</p> <p>A. <i>causa finalis</i> i <i>causa efficiens</i> B. <i>natura naturans</i> i <i>natura naturata</i> C. <i>res cogitans</i> i <i>res extensa</i> D. <i>terminus maior</i> i <i>terminus minor</i></p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>6. Koji je od navedenih filozofa tvrdio da je ideja kauzalnosti isključivo posljedica navike kojom objašnjavamo slijed događaja u svijetu?</p> <p>A. Baruch de Spinoza B. David Hume C. John Locke D. René Descartes</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>7. Koji je od navedenih filozofa naučavao dinamički atomizam prema kojemu se priroda objašnjava zakonom sila među točkama?</p> <p>A. Frane Petrić B. Herman Dalmatin C. Ruđer Josip Bošković D. Matija Vlačić Ilirik</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>8. Koji je filozof tvrdio da je sva filozofija svediva na kritiku jezika?</p> <p>A. Bertrand Russell B. Karl Popper C. Ludwig Wittgenstein D. Rudolf Carnap</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>9. Koji pojam prema učenju Karla Marxa označava bit čovjeka?</p> <p>A. intuicija B. religioznost C. sudbina D. praksa</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>

FIL IK-1 D-S039

01

Filozofija

<p>10. U kojemu se od navedenih filozofskih djela ne zastupa ideja utopijske političke zajednice?</p> <p>A. <i>Država ili o pravednosti</i> B. <i>Levijatan</i> C. <i>Sretan grad</i> D. <i>Utopija</i></p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>11. Prema kojoj se etičkoj koncepciji hedonistički račun ili račun ugone primjenjuje kao kriterij za prosuđivanje moralne vrijednosti djelovanja?</p> <p>A. prema etici dužnosti B. prema etici kreposti C. prema etici posljedica D. prema etici ljubavi</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>12. Koji pojam označava ideju prema kojoj je sva materija prožeta životom?</p> <p>A. hilozoizam B. heuristika C. hermeneutika D. humanizam</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>13. Pozorno pročitajte tezu.</p> <p><i>U razumu nema ničega što prije nije bilo u osjetilima.</i></p> <p>Koji spoznajno-teorijski pravac zastupa navedenu tezu?</p> <p>A. agnosticizam B. empirizam C. racionalizam D. skepticizam</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>FIL IK-1 D-S039</p>	 <p>01</p>

Filozofija

14. Koja je prema Francisu Baconu jedina prava metoda napretka i stvaranja znanja?

- A. dedukcija
- B. indukcija
- C. samosvijest
- D. iskustvo

- A.
- B.
- C.
- D.

FIL IK-1 D-S039

01

Filozofija

II. Zadatci povezivanja

U sljedećim zadatcima **svaki** sadržaj označen brojem povežite **samo s jednim** odgovarajućim sadržajem koji je označen slovom.

Dva sadržaja označena slovom ne mogu se povezati.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

15. Svakoga navedenog filozofa povežite s njegovim određenjem čovjeka.

1. Albert Camus
2. Friedrich Nietzsche
3. Jean-Paul Sartre
4. Martin Heidegger

- A. Učim vas nadčovjeku. Čovjek je nešto što treba biti prevladano.
- B. Čovjek koji je postao svjestan apsurdna vezan je za nj zauvijek.
- C. Čovjek nije gospodar bića. Čovjek je pastir bitka.
- D. Što ovdje znači da egzistencija prethodi esenciji? To znači da čovjek prvo egzistira (...).
- E. Kad bi čovjek bio životinja ili anđeo, on ne bi mogao doživjeti strepnju (...). Strepnja je mogućnost slobode, samo takva strepnja uz pomoć vjere oblikuje čovjeka (...).
- F. Čovjek je mjera svih stvari, onih koje jesu da jesu, a onih koje nisu da nisu.

	A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Filozofija

16. Svakoga navedenog filozofa klasične njemačke filozofije povežite sa središnjim pojmom njegove filozofije.

1. Immanuel Kant
2. Georg W. F. Hegel
3. Johann G. Fichte
4. Friedrich W. J. Schelling

- A. apsolutni duh
- B. granične situacije
- C. identitet besvjesnoga i svjesnoga
- D. odnos *Ja – ne-Ja*
- E. neprotežne točke
- F. kategorički imperativ

	A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Filozofija

III. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom).
Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.
Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

<p>17. Kako se naziva postojana narav nekoga bića koja čini identitet toga bića unatoč promjenama tijekom vremena?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>18. Kako se naziva teorija istine prema kojoj je istina u podudaranju iskaza i predmeta?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>19. Kako se u Platonovoj ideji države naziva vrhovna vrlina koja se ostvaruje na temelju sklada ili harmonije svih njezinih dijelova?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>20. Koja je temeljna etička svrha tragedije prema Aristotelovoj filozofiji?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>

FIL IK-1 D-S039

02

Filozofija

<p>21. Koja je filozofijska disciplina prema filozofima logičkoga pozitivizma besmislena jer ne pruža provjerljivo znanje koje se može pokazati istinitim ili ispravnim?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>22. Kako se u Anaksimandrovoj filozofiji naziva prapočelo svega?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>23. Kako se zove kršćanski filozof koji je s teocentričkoga stajališta htio spoznati samo Boga, dušu i ništa više?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>24. Kako se zove filozof koji je utemeljio logičko načelo <i>dovoljnoga razloga</i>?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>25. Kako se zove filozof klasičnoga njemačkog idealizma koji je tvrdio da je umjetnost objava apsoluta odnosno sjedinjenje svjesnoga s nesvjesnim?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>FIL IK-1 D-S039</p>	 <p>02</p>

Filozofija

26. Kako se zove suvremeni filozof utopijskoga mišljenja koji je razlikovao prirodno vrijeme pukoga protjecanja i povijesno vrijeme zgusnutoga događanja koje vodi ka napretku?

0

1

bod

FIL IK-1 D-S039

02

Filozofija

IV. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

27. Objasnite pojmove „prostor”, „vrijeme” i „apriorna spoznaja” u filozofiji Immanuela Kanta.

1. prostor: _____

2. vrijeme: _____

3. apriorna spoznaja: _____

0	☐
1	☐
2	☐
3	☐
bod	

28. Objasnite pojam „prirodno stanje” prema Thomasu Hobbesu, Johnu Lockeu i Jeanu Jacquesu Rousseauu.

1. Thomas Hobbes: _____

2. John Locke: _____

3. Jean Jacques Rousseau: _____

0	☐
1	☐
2	☐
3	☐
bod	

Filozofija

Prazna stranica

FIL IK-1 D-S039

99

Filozofija

Prazna stranica

FIL IK-1 D-S039

99

Filozofija

Prazna stranica

FIL IK-1 D-S039

99

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

FIL

FILOZOFIJA

Ispitna knjižica 2

FIL IK-2 D-S039

FIL.39.HR.R.K2.12

35238

12

Filozofija

Prazna stranica

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne pišite esej dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

U ovome dijelu ispita napišite esej slijedeći priložene upute i smjernice za pisanje eseja.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Esej obvezatno napišite na list za čistopis.

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Pišite čitko. Esej će se bodovati s nula (0) bodova ako je nečitko napisan.

Ako pogriješite u pisanju, pogreške stavite u zagrade, precrtajte ih i stavite skraćeni potpis. **Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.**

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 3 prazne.

Filozofija

Esej

Zadatak esejskoga tipa

Pozorno pročitajte navedene tekstove. Prema ponuđenim smjernicama napišite esej s jasnom strukturom: uvodnim dijelom (postavljanjem teze ili hipoteze), središnjim dijelom (analizom i argumentacijom) i zaključkom (sintezom).

Tema eseja: **Filozofija danas**

Prvi tekst

Nije dovoljno podučavati čovjeka za usku specijalizaciju. Time on doduše postaje jedna vrsta korisnog stroja, ali ne i skladno razvijena ličnost. Bitno je da se u učenika usadi razumijevanje i živi osjećaj za vrijednosti kojima je dostojno težiti. On mora usvojiti smisao za lijepo i za moralno dobro. Inače je on – sa svojim specijaliziranim znanjem – više nalik dobro treniranom psu negoli skladno razvijenom biću. On mora naučiti kako da razumije motive ljudskih bića, njihove iluzije i njihove patnje te da tako sagradi pravilan odnos prema ljudima s kojima se susreće i prema ljudskoj zajednici.

Ove vrijedne težnje prenose se mladim generacijama putem osobnog kontakta s nastavnicima, a ne – ili barem ne u prvom redu – putem udžbenika. Taj je kontakt ono što prvenstveno sačinjava i održava kulturu. To je ono što imam na umu kad sam preporučio "humanitosti" kao važne sastojke, a ne samo suho specijalizirano znanje iz povijesti i filozofije.

Prenaglašavanje natjecateljskog sistema i prerane specijalizacije s gledišta neposredne korisnosti ubija duh o kojem zavisi čitav kulturni život, uključivo i ona specijalizirana znanja.

U okvir plodonosnog odgoja od životne je važnosti i to da se u mladom ljudskom biću razvije nezavisno kritičko mišljenje, no razvitak u tom smjeru ugrožavan je preobiljem gradiva. Preopterećenost programa nužno vodi u površnost. Učenje mora biti tako postavljeno da to što se učeniku nudi on primi kao vrijedan dar, a ne kao mučnu dužnost.

Albert Einstein, *Moj pogled na svijet*

FIL IK-2 D-S039

01

Filozofija

Esej

Drugi tekst

Događaju se korjenite promjene u onome čemu demokratska društva podučavaju mlade, a te promjene do sada nisu bile dobro promišljene. Žedne nacionalnog profita, države i njihovi obrazovni sustavi nesmotreno zanemaruju vještine koje su potrebne kako bi se demokracije održale na životu. Ako se taj trend nastavi, nacije diljem svijeta uskoro će stvarati generacije korisnih strojeva umjesto potpunih građana koji mogu misliti za sebe, kritički se postaviti spram tradicije i razumjeti značenje patnji druge osobe kao i njezinih postignuća. Budućnost svjetskih demokracija je neizvjesna.

Koje su te korjenite promjene? Humanistika i umjetnosti odstranjuju se sve više, kako u osnovnim i srednjim školama tako i u okviru obrazovanja na koledžima i sveučilištima u gotovo svim državama svijeta. Viđene od onih koji kroje politiku kao beskorisne drangulije u vrijeme kada države moraju odstraniti sve beskorisne stvari kako bi ostale konkurentne na globalnom tržištu, humanistika i umjetnosti ubrzano gube svoje mjesto u kurikulumima, a također i u umovima i srcima roditelja i djece. Doista, ono što bismo mogli nazvati humanističkim aspektima prirodnih i društvenih znanosti – a to su imaginativni, stvaralački aspekt te aspekt strogoga kritičkog mišljenja – biva također poljuljano jer države radije teže kratkoročnoj dobiti kultivirajući korisne i široko primjenjive vještine prikladne stvaranju profita.

Martha C. Nussbaum, *Ne profitu, Zašto demokracija treba humanistiku*

Filozofija

Esej

Smjernice za pisanje

U eseju odredite pojmove: „specijalizirano znanje i korisni stroj”, „kritičko mišljenje”, „stvaralaštvo”, „humanizam”, „znanost” i „obrazovanje građanina”.

1. Objasnite zašto bi se prema Albertu Einsteinu mlada osoba trebala razviti u skladno biće koje raspolaže nezavisnim kritičkim mišljenjem.
2. Objasnite koje su opasnosti specijaliziranoga znanja za razvoj osobnosti.
3. Objasnite koji problemi nastaju ako je društvena ili politička zajednica usmjerena prema trenutačnim političkim ciljevima i kratkoročnome ostvarenju profita.
4. Objasnite čime bi filozofija uz znanost i umjetnost mogla pridonijeti da suvremeni čovjek razumije i ostvaruje svoju poziciju u društvu.
5. Objasnite koji je smisao i svrha filozofije odnosno humanističke misli u suvremenim društvima.

Argumentaciju u eseju potkrijepite primjerima:

1. samorazvoja pojedinca
2. edukativnoga programa koji potiče konkurentnost pojedinca na tržištu rada, a na štetu njegova skladnoga osobnog razvoja.

FIL IK-2 D-S039

01

Filozofija

List za čistopis

Filozofija

List za čistopis

Lined writing area with 25 horizontal lines for clean copy.

FIL IK-2 D-S039

03

Filozofija

Prazna stranica

FIL IK-2 D-S039

99

Filozofija

Prazna stranica

FIL IK-2 D-S039

99